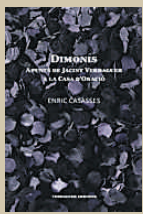

clàssics al dia

Exorcismes

L'obra de Jacint Verdaguer, analitzada des de la mirada de dos autors contemporanis

Que es publiquin els apunts que va prendre Jacint Verdaguer durant els exorcismes que es practicaven a Barcelona, de maig del 1890 al 1892, sembla un miracle. La història d'aquests textos és un bon argument per escriure una novel·la negra. Es tracta de quatre volums que conformen una mena de dietari escrit molt de pressa. El segon, el més interessant, va ser robat de la Biblioteca de Ripoll i encara no ha aparegut.

No és la primera vegada que es publiquin aquests apunts o el que queda d'ells. Joan Bada ja els va reunir en el segon volum dels manuscrits dedicats a revelacions, exorcismes i visions, fa quinze anys.

Precisament per la velocitat, la gosadia formal, els canvis de punt de vista i la "llengua pre-xava", que diu Enric Casasses, l'aposta de Verdaguer Edicions, de brindar-nos el text a través de la mirada d'un poeta contemporani, és molt benvinguda. Casasses és un bon coneixedor de l'obra i del context i s'ha interessat per aquesta Barcelona de finals del XIX de gran efervescència espiritista. Casasses parla de Verdaguer des de l'admiració i això ens l'acosta encara més als nostres dies. El poeta té una cosa que només és seva i de déu i que no la cedirà mai, i això és l'ànima. Lluny d'acusar Verdaguer d'una exageració de l'ego, Casasses ens explica que el poeta no és l'ovella del ramat, és un individu. El seu terreny d'actuació més idoni és l'església, el govern i els rics, encara que tampoc no se'ls esca-

Al carrer Mirallers (Barcelona) hi ha la Casa d'Oracions

XAVIER GÓMEZ

pen ni els anarquistes ni els maçons.

Un altre savi dels nostres dies que ha acceptat la mateixa proposta de diàleg anacrònic ha estat Ricard Torrents. Publica *Pàtries*, una antologia de Verdaguer amb aquest tema, que ha prologat Vicent Partal. Una lectura política dels poemes des de la contemporaneïtat i en ple auge independentista. Les resurreccions de Verdaguer són polièdriques i tot exorcisme és possible. |

Enric Casasses

Dimonis. Apunts de Jacint Verdaguer a la Casa d'Oració.

VERDAGUER EDICIONS. 318 PÀGINES. 18 EUROS

ADA CASTELLS

Novel·la Les històries seductores que relatava a les tavernes txeques

La vida segons Hrabal

ROBERT SALADRIGAS

Al número 17 del carrer Hasová, a Staré Město, l'anomenada Ciutat Vella de Praga, hi ha una taverna on potser sigui veritat que es beu la millor cervesa de la capital, però per al devot de la bona literatura txeca el seu atractiu és altre.

L'establiment té un nom que encisa: O Zláheho Tygra (El Tigre d'Or). Durant anys va tenir per parroquià fidel un home corrent, un moldau amb cap de patrici romà, ulls blaus i mirada entre innocent i sorneguera. Es deia Bohumil Hrabal (Brno, 1914-Praga, 1997), i era autor tardà amb una obra singular que, influïda pel clàssic humor anarquista del bon soldat Sveik i la vena jueva i pessimista de Kafka, incomodava el règim socialista. Als carrers glaçava i ell, segons les fotografies que es mostren de les parets de la cerveseria, s'instal·lava en un vetllador, demanava una pinta rere l'altra i encadenava sen-

se solució històries que semblaven extravagants o grotesques –potser no totes ho eren– i qualsevol podia escoltar així com ell sentia les que explicaven els altres en el supòsit, esclar, que almenys tinguessin un nivell tan alt com les seves.

Aquestes són la classe d'històries úniques que es troben als seus llibres, els llibres per a mi enlluernadors d'un dels més legítims escriptors europeus del segle XX. Penso en *Trens rigorosament vigilats* –i la bonica pel·lícula de Jiri Menzel–, *Jo que he servit al rei d'Anglaterra* o *Una solitud massa sorollosa*, tres obres que resisteixen les ires del temps. Ningú no va escriure a l'Europa de la segona meitat del segle passat amb la vitalitat i en el fons l'encoberta sofisticació de Hrabal. Aquí vam poder gaudir amb gairebé tota la seva obra els anys vuitanta i noranta. Monika Zgustová va armar la seva primera biografia, *Els fruits amargs del jardí de les delícies*, publicada en vida de Hrabal i encara avui un referent imprescindible

les claus

L'AUTOR. “Allà on fallo jo com a home, fallen els meus personatges. I ells senten orgull per les mateixes coses que jo, és a dir, pels detalls quotidians de la vida”.

L'OBRA. Jiri, un home ja gran i solter, recorda les seves aventures amoroses, els triomfs i els fracassos.

Novel·la Relat molt poc ortodox que versa sobre un escriptor alcohòlic que s'entrega a l'escriptura de manera obsessiva i destructiva

El do del silenci

J.A. MASOLIVER RÓDENAS

“Toda literatura es apátrida”, escriu José María Pérez Álvarez (O Barco de Valdeorras, Ourense, 1952) a *La soledad de las vocales*. I per al narrador d'*Examen final*, “escribir es un proceso de demolición de todas tus creencias, tus seguridades”, “a lo mejor la literatura es eso, inmigración, emigración, destierro”. Una sèrie d'obsessions o motius recurrents van conformant aquesta sensació de derrota que acompanya el protagonista, qui, a manera de reflexió en veu alta, de conversa amb si mateix, fa un repàs de la seva vida i l'escriu en un intent va d'exorcitzar els fantasmes que el persegueixen: “Las ver-

daderas alimañas que acechan: tu hermetismo, tu soledad, tu dolorcito, tu alcoholismo, tu agrafia y la más feroz de todas: tú mismo”.

La seva temptació més gran és sortir al balcó i saltar per estavejar-se contra un cotxe de color vermell. Pensa contínuament en el suïcidi, fins al punt que atresora les cròniques de successos dels diaris. Sent, a més, un dolor al costat, a causa de l'excés d'alcohol al seu cos. Però el que realment l'obsessiona és tot el relacionat amb la seva escriptura: “No SABES escribir de otra forma. No PUEDES escribir de otra forma. Más aún: no hay OTRA forma de escribir”. La conseqüència és que els seus llibres ca-